

**Popis plenarnih izlaganja i saopćenja
o ljudskim gubicima Hrvatske i Srbije
u 20. stoljeću (s osnovnim podacima
o njihovim autorima) sa deset skupova
(1998.-2005.) i u devet knjiga/zbornika
radova (2000.-2005.)**

Dijaloga povjesničara/istoričara

U popisu se, prema abecednom redu autora, potom i priloga navode sva plenarna izlaganja (kada je o njima riječ to se podvučeno naglašava) i saopćenja o ljudskim gubicima Hrvatske i Srbije, pa i Jugoslavije u 20. st. sa deset dosadašnjih međunarodnih znanstvenih skupova *Dijaloga povjesničara/istoričara* (1998.-2005.): prilozi označeni *italicom* nisu, međutim, objavljeni u knjigama/zbornicima radova sa skupova (2000-2005.) [usp. Fleck - Graovac, 2000.a i b, 2001.a i b, 2002. a i b, 2003., 2004. i 2005.] (uz njih se navode samo brojčane oznake skupova na kojima su podnijeti),¹ dok su prilozi (točnije saopćenja) označeni **boldom** tiskani i u ovoj knjizi. Tome treba pridodati i jedno plenarno izlaganje (podvučeno te označeno **boldom**) već objavljeno u tematskom zborniku skupine autora: Graovac (prir.), 2005. godine. Uz sve objavljene priloge navode se i

¹ Isto vrijedi i za plenarna izlaganja te saopćenja podnijeta na 10. skupu, a koja će, također u Zagrebu, biti tiskana 2006. godine (sv. 10).

brojčane oznake tiskanih svezaka knjiga/zbornika radova, uz navođenje stranica u njima.

Usto, naslovi su svih priloga na hrvatskom jeziku, uz navođenja [u uglatim zgradama] i izvornih/originalnih dijelova naslova ili dijelova naslova koji su mijenjani, a osnovni se podaci o autorima priloga odnose samo na vrijeme podnošenja plenarnih izlaganja i saopćenja na skupovima ili nakon njih, ali potonje samo ako su pojedini autori i dalje, dakle više puta sudjelovali na skupovima *Dijaloga povjesničara/istoričara* [u uglatim zgradama, dakle, navode se i podaci o autorima priloga nakon vremena njihova podnošenja, točnije prvoga podnošenja, ako prvobitno navedeni podaci više ne odgovaraju onima iz vremena prvih podnošenja plenarnih izlaganja i saopćenja na skupovima].

Nenad Antonijević, profesor,
Beograd, Srbija, SRJ, potom RS, SiCG, Muzej žrtava genocida (MŽG):

- Arhivska građa o ljudskim gubicima na Kosovu i Metohiji u Drugome sv[j]jetskom ratu, knj. 5, 465-480,
- Stradanje srpskog[a] i crnogorskog civilnog stanovništva na Kosovu i Metohiji 1941. godine, knj. 8, 355-369,
- *Survivors of the Shoah Visual History Foundation. Program prikupljanja sv[j]edočenja – tehnika oralne [h]istorije*, knj. 5, 55-69, te
- Ustaški stožernik Ivo Rojnica i njegova uloga u zločinima u Dubrovniku 1941. godine, knj. 6, 335-350,²

² Prilog je iznimno uvršten u zbornik radova sa 6. skupa, iako autor nije prisustvovao skupu nego je samo dostavio saopćenje.

mr., potom [od 10.] skupa dr.sc. Nikica Barić,
Zagreb, RH, Hrvatski institut za povijest (HIP):

- Dmitar Obradović – prilog poznavanju jedne ljudske sudbine, knj. 9, 601-619,
- Položaj hrvatskog stanovništva na Banovini za vrijeme Republike Srpske Krajine (1991.-1995.), knj. 8, 429-448,³ i
- *Značajke stradanja hrvatskog stanovništva na području općine Drniš pod srpskom okupacijom početkom 1993. godine*, 10. skup,

dr.sc. Mile Bjelajac,

Beograd, RS, SiCG, Institut za noviju istoriju Srbije (INIS):

- Pisanje povijesti [istorije] rata u Hrvatskoj 1991-1995. godine. Razr[j]ešavanje srpsko-hrvatskih kontroverzi, knj. 8, 337-351,⁴

dr.sc. Branka Boban,

Zagreb, RH, Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta:

- Sudski progoni prvaka Hrvatske seljačke stranke (1945.-1948.), knj. 8, 239-260,⁵

dr.sc. Srđan Bogosavljević,

Beograd, Srbija, SRJ, Prirodoslovno-matematički fakultet i SMMRI, istraživačka agencija:

- Drugi sv[lj]etski rat – žrtve. Jugoslavija, knj. 4, 487-507,

Dragan Cvetković, profesor,

Beograd, Srbija, SRJ, potom RS, SiCG, MŽG:

- Ljudski gubici Vojvodine u Drugome sv[lj] etskomratu, knj. 9, 489-508,

³ Prilog se dijelom odnosi i na problematiku ljudskih gubitaka.

⁴ Isto.

⁵ Isto.

- Pregled stradanja stanovništva Hrvatske u [nj]jemačkim koncentracijskim [koncentracionim] logorima [iz]van teritorija Jugoslavije, 10. skup,

ovdje:

- Stradalo stanovništvo Hrvatske 1941.-1945. u njemačkim koncentracijskim logorima izvan područja Jugoslavije,

- Socijalno-ekonomska struktura stradalih pripadnika Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije (NOVJ) iz Hrvatske prema popisu *Žrtve rata 1941-1945.* iz 1964. godine, knj. 7, 527-547, i

- Stradali pripadnici NOVJ iz Hrvatske prema popisu *Žrtve rata 1941-1945.* iz 1964. godine. Analiza trenut[ač]nog stanja prema do sada izvršenoj reviziji, knj. 6, 365-381,⁶

ovdje (posljednja dva saopćenja):

- Stradali pripadnici NOVJ iz Hrvatske 1941.-1945.

i njihova socijalno-ekonomska struktura,

- Stradanje pripadnika Vojske Kraljevine Jugoslavije (VKJ) iz Hrvatske u zarobljeničkim logorima, knj. 8, 371-385,

ovdje:

- Stradali pripadnici VKJ iz Hrvatske 1941.-1945.

u zarobljeničkim logorima, i

- Stvarni gubici Hrvatske prema popisu *Žrtve rata 1941-1945.* iz 1964. godine. Analiza trenut[ač]nog stanja prema do sada izvršenoj reviziji, knj. 5, 481-501,

ovdje:

- Stvarni gubici Hrvatske 1941.-1945. godine,

mr.sc. Bojan B. Dimitrijević,

Beograd, Srbija, SRJ, Institut za savremenu istoriju:

- Pristup istraživanju najnovije srpske i hrvatske povijesti [istorije], knj. 5, 113-132,⁷ i

⁶ Prilog je iznimno uvršten u zbornik radova sa 6. skupa, iako autor nije prisustvovao skupu nego je samo dostavio saopćenje.

- "...Za nas su svi samo ustaše". Stvaranje slike o hrvatskoj strani prema pisanju *Narodne armije* od 1990. do početka 1992. godine, knj. 4, 231-245,⁸

dr.sc. Darko Dukovski,

Pula, [potom Rijeka], RH, Filozofski fakultet:

- Odnos partizanskih i komunističkih vlasti prema Rimokatoličkoj crkvi i njenom svećenstvu u Istri od 1943. do 1955. godine, knj. 3, 457-472,⁹

prof.dr.sc. Veljko Đ. Đurić [Вељко Ђ. Ђурић],

Priština, potom Kosovska Mitrovica, Srbija, SRJ, Filozofski fakultet:

- Hrvati kao žrtve u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca(SHS)/Jugoslaviji 1918.-1941. godine. Neki sporni problemi [Хрвати као жртве у Краљевини СХС/Југославији 1918-1941. године. Неки спорни проблеми], knj. 3, 507-524, te
- Srbi u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj (NDH) i Hrvati u Srbiji 1941.-1944. godine. Viđenje kroz sudbine svećenika [sveštenoslužitelja], knj. 6, 153-170,

mr.sc. Andrea Feldman,

Zagreb, RH, HIP, [potom i Institut *Vlado Gotovac*, izvršna direktorica, Ministarstvo vanjskih poslova RH, savjetnica ministra vanjskih poslova za ljudska prava i civilno društvo, te Institut *Otvoreno društvo* - Hrvatska, izvršna direktorica]:

- *Oral history, ženska povijest, povijest kao sjećanje*, knj. 5, 41-54,¹⁰

⁷ Prilog se dijelom odnosi i na problematiku ljudskih gubitaka.

⁸ Isto.

⁹ Isto.

¹⁰ Isto.

dr.sc. Vladimir Geiger,

Zagreb, RH, HIP:

- Da, I(gore)!, knj. 8, 473-476,¹¹
- *Epidemija tifusa u logorima za Folksdojčere u Slavoniji 1945./1946. i posljedice*, 10. skup,
- *Logor Krndija (1945.–1946.)*. Izvori i literatura, knj. 7, 473-492,
- Osvrt na istraživanja i odjeke problematike *Bleiburga* i *Križnog puta* 1945. u RH, knj. 8, 409-428,
- Osvrt na važnije žrtvoslove o Drugome svjetskom ratu i poraću objavljene u RH 1991.-2004. godine, knj. 9, 621-639,
- Pravo na zavičaj, knj. 6, 351-363,¹²
- Radni logor *Valpovo* 1945.-1946. godine. Navodi, tvrdnje, procjene i poimenični popisi te mogućnosti utvrđivanja stvarnog broja stradalih, knj. 3, 541-556,
- Smrtna presuda Vojnog suda Komande grada Zagreba poglavaru Hrvatske pravoslavne crkve u NDH mitropolitu Germogenu 1945. godine, knj. 2, 569-582,
- Sudbina Folksdojčera u Jugoslaviji nakon Drugoga svjetskog rata u jugoslavenskoj historiografiji, publicistici i književnosti (1991.-1998.), knj. 1, 225-243,
- Sudbina njemačke manjine u Jugoslaviji potkraj i nakon Drugoga svjetskog rata u hrvatskim udžbenicima povijesti, knj. 5, 517-530, te
- Udio djece među stradalim Folksdojčerima u jugoslavenskim logorima (1944.-1948.), knj. 4, 525-538,

prof.dr.sc. Ivo Goldstein,

Zagreb, RH, Filozofski fakultet:

- **Hrvatsko-srpsko pomirenje u historiografiji – pretpostavka ili posljedica političkog pomirenja?**, knj. 1, 55-72,¹³

¹¹ Odgovor na diskusiju/polemiku Igora Graovca.

¹² Prilog se dijelom odnosi i na problematiku ljudskih gubitaka.

¹³ Isto.

prilog je objavljen i u: Graovac (prir.), 2005., 119-140, pod naslovom:

- **Pomirenje u historiografiji – pretpostavka ili posljedica političkog pomirenja?**,¹⁴

- Istraživanje židovskih žrtava: razmatranja o Zagrebu i Hrvatskoj, knj. 5, 445-463,

- *NDH, put prema katastrofi*, 10. skup, i

- O udžbenicima povijesti u Hrvatskoj, knj. 3, 15-28,¹⁵

prof.dr. sc Ivo Goldstein,
Zagreb, RH, Filozofski fakultet, i
Slavko Goldstein, publicist,
Zagreb, RH:

- Srbi i Hrvati u narodnooslobodilačkoj borbi u Hrvatskoj,
knj. 7, 247-267,¹⁶

Martina Grahek, profesorica,
Zagreb, RH, HIP:

- *Bleiburg i Križni put* u hrvatskim udžbenicima povijesti,
knj. 9, 641-659,

dr.sc. Igor Graovac,
Zagreb, RH, HIP, potom i Zajednica istraživača *Dijalog*. Udruga
za promicanje znanstvenog dijaloga (*Dijalog*), predsjednik:
- Dilema viktimologije: žrtve i/ili stradalnici?, knj. 5, 429-443,
- Ljudski gubici u 20. st. u hrvatskima srednjoškolskim udžbenicima
povijesti, knj. 7, 549-572,
- Neopravdane primjedbe i opravdane pohvale, knj. 5, 573-579,¹⁷

¹⁴ Isto.

¹⁵ Isto.

¹⁶ Isto.

Prilog je, usto, iznimno uvršten u zbornik radova sa 7. skupa, iako autori nisu prisustvovali skupu nego su samo dostavili saopćenje.

- **Otvara li demokracija mogućnost prestanka manipulacije stradalima? Primjer: razlike u utvrđivanju broja stradalih od četnika 1941.-1945. u Hrvatskoj, knj. 4, 553-564,**
 - Pitanje određenja žrtava i stradalnika u Domovinskom ratu 1991.-1995. u Hrvatskoj, knj. 9, 591-600,
 - Pokazatelji o civilnim žrtvama u bivšem, pod zaštitom Ujedinjenih naroda (UN), Sektoru *Jug* u *Oluji* nakon nje, knj. 6, 383-401,
 - Pokazatelji o civilnim žrtvama u bivšem, pod zaštitom UN, Sektoru *Sjever* u *Oluji* nakon nje, knj. 8, 449-466,
 - *Pokazatelji o civilnim žrtvama u bivšem, pod zaštitom UN, Sektoru Zapad u Bljesku*, 10. skup,
 - **Popis plenarnih izlaganja i saopćenja o ljudskim gubicima Hrvatske i Srbije u 20. stoljeću (s osnovnim podacima o njihovim autorima) sa deset skupova (1998.-2005.) i u devet knjiga/zbornika radova (2000.-2005.)**
Dijaloga povjesničara/istoričara,¹⁸
 - Posljedice državotvorne ideje i nacionalnointegralističke ideologije četničkog pokreta na primjeru stradalih Hrvata i Srba od četnika tijekom Drugoga svjetskog rata u Hrvatskoj, knj. 1, 207-224,
- ovdje:
- **Stradali Hrvati i Srbi od četnika 1941.-1945. u Hrvatskoj,**
 - **Sudjelovanje i stradanje katoličkog svećenstva u partizanima 1941.-1945. godine, knj. 2, 537-550,**
 - **Suodnos demografije i historiografije u istraživanju ljudskih gubitaka, knj. 3, 525-539, te**
 - **Zar i ti, sine Vladimire?, knj. 8, 467-472,**¹⁹

¹⁷ Odgovor na diskusiju/polemiku Vladimira Žerjavića (rasprava i odgovor nastali su nakon održanoga 5. skupa).

¹⁸ Popis je priređen/sastavljen nakon svih dosad održanih skupova, dakle za ovu knjigu.

¹⁹ Diskusija/polemika s Vladimirom Geigerom.

dr.sc. Anna Maria Grünfelder,

Beč, Republika Austrija:

- Zaboravljene žrtve nacionalsocijalizma: prinudni i robovski radnici i radnice, knj. 7, 455-472,²⁰

dr.sc. Berislav Jandrić,

Zagreb, RH, HIP:

- Komunistički totalitarizam u sukobu s Katoličkom crkvom (KC) u Hrvatskoj (1945.-1953.), knj. 2, 617-633,²¹ i

- Represivne mjere komunističkog režima prema hrvatskoj političkoj oporbi 1945.-1975. godine. Najznačajniji politički procesi, knj. 9, 321-339,²²

mr., potom [od 10. skupa] dr.sc. Zoran D. Janjetović,

Beograd, Srbija, SRJ, potom RS, SiCG, INIS:

- *N[j]jemačka odšteta žrtvama pseudomedicinskih eksperimenata u Jugoslaviji*, 10. skup,

- Pitanje odštete žrtvama nacizma u jugoslavensko-njemačkima [jugoslovensko-nemačkim] odnosima posl[ij]e Drugoga sv[j]etskog rata, knj. 9, 551-571, i

- Utvrđivanje broja žrtava Drugoga svjetskog [svetskog] rata u Jugoslaviji – jedno iskustvo, knj. 5, 503-515,

mr.sc. Vladan Jovanović,

Beograd, RS, SiCG, INIS:

- *Gubici jugoslavenske [jugoslovenske] žandarmerije u sukobima sa kačacima i komitima 1918.-1934. godine*, 10. skup,

²⁰ Prilog je iznimno uvršten u zbornik radova sa 7. skupa, iako autorica nije prisustvovala skupu nego je samo dostavila saopćenje.

²¹ Prilog se dijelom odnosi i na problematiku ljudskih gubitaka.

²² Isto.

Marica Karakaš, profesorica,

Zagreb, RH, HIP:

- Medicinsko osoblje i zdravstveno-higijenski uvjeti u logoru *Jasenovac*, knj. 8, 388-407,²³
- Saveznička bombardiranja Srijema u Drugome svjetskom ratu, knj. 9, 531-550,
- Žene u logorima *Stara Gradiška* i *Jasenovac* prema svjedočenju logorašica 1946.-1948. godine, knj. 7, 493-508,²⁴ te
- *Žrtve savezničkih bombardiranja u poslijeratnim popisima žrtava i žrtvoslovima iz 90-ih godina 20. stoljeća*, 10. skup,

- Mario Kevo, profesor,

Zagreb, RH, HIP:

- Počeci jasenovačkog logora i pojmovna (terminološka) problematika *Sustava jasenovačkih logora*, knj. 9, 573-589,²⁵

Daniela Krivda, dipl. pravnica,

Zagreb, RH, *Dijalog*, tajnica:

- **Uvodne napomene**,²⁶

mr.sc. Jovan Mirković,

Beograd, Srbija, SRJ, potom RS, SiCG, MŽG:

- Izdanja MŽG-a i građa o ljudskim gubicima u tim izdanjima, knj. 7, 573-591,²⁷
- Jasenovački logor u literaturi, knj. 5, 531-561,
- Jasenovački logor u memoarskim zapisima objavljenima do 1950. godine, knj. 7, 509-525,²⁸

²³ Isto.

²⁴ Isto.

²⁵ Isto.

²⁶ Prilog je nastao nakon svih dosad održanih skupova, dakle za ovu knjigu.

²⁷ Na 7. je skupu, a u istoj radionici, autor iznimno podnio dva saopćenja.

- *Žrtve Vojvodine u Drugome svljetskom ratu prema do sada obrađenim podacima Anketnog odbora Skupštine APV*, 10. skup,²⁹
i

- *Žrtve Vojvodine u logorima 1941.-1945. prema do sada izvršenoj reviziji popisa iz 1964. godine*, knj. 9, 509-530,

mr.sc. Magdalena Najbar-Agičić,

Zagreb, RH, *Profil international*:

- *Promjene u prikazu Drugoga svjetskog rata u hrvatskim udžbenicima povijesti u posljednjih četvrt stoljeća*, knj. 4, 213-230,³⁰

dr.sc. Branka Prpa,

Beograd, Srbija, SRJ, potom RS, SiCG, Istorijski arhiv Beograda, direktorica [direktorka]:

- Stvaranje arhivskih fondova pri arhivskim ustanovama zemalja bivše *druge*/socijalističke [prethodne] Jugoslavije za razdoblje jugoslavenskog [period jugoslovenskog] rata 1991-1999. u konceptu oralne [h]istorije, knj. 7, 19-23,³¹

dr.sc. Zdenko Radelić,

Zagreb, HIP:

- *Komunisti, križari i KC u Hrvatskoj 1945.-1946. godine*, knj. 2, 583-600,³²

prof.dr.sc. Milan Ristović,

Beograd, Srbija, SRJ, Filozofski fakultet:

²⁸ Isto.

²⁹ Prilog će iznimno biti uvršten u zbornik radova sa 10. skupa, iako autor nije prisustvovao skupu nego je samo dostavio saopćenje.

³⁰ Prilog se dijelom odnosi i na problematiku ljudskih gubitaka.

³¹ Isto.

³² Isto.

- Rat i razaranje društva u Srbiji 1941.-1945. godine.
Slika za jednu društvenu povijest [istoriju], knj. 3, 203-219,³³

prof.dr.sc. Drago Roksandić,
Zagreb, RH, Filozofski fakultet:

- *Kako do popisa ljudskih žrtva i materijalnih šteta u ratovima od 1991. do 1999. na području bivše druge/ socijalističke [prijašnje] Jugoslavije*, 4. skup,

Mate Rupić, profesor,

Jasenovac, RH, Javna ustanova Spomen područje *Jasenovac*:

- Popis žrtava Drugoga svjetskog rata u Hrvatskoj iz 1950. godine, knj. 4, 539-552,

prof.dr.sc. Nikola Samardžić,

Beograd, RS, SiCG, Filozofski fakultet:

- *Por[lij]jeklo zločina u europskoj [evropskoj] perspektivi*, 10. skup,

dr.sc. Mihael Sobolevski,

Rijeka, RH:

- Ljudski gubici Grada Rijeke od sredine 1940. do potkraj 1945. godine, knj. 4, 509-523, i

- Poljska nacionalna manjina u Jugoslaviji
tijekom Drugoga svjetskog rata, knj. 3, 371-388,³⁴ te

Vladimir Žerjavić, dipl. inženjer,

Zagreb, RH:

- O stradanjima u Drugome svjetskom ratu: stradali Hrvati od četnika, stradali Srbi i broj stradalih u *Jasenovcu*, knj. 5, 565-571.³⁵

³³ Isto.

³⁴ Isto.

Na skupovima su, usto, kao voditelji radionice o ljudskim gubicima Hrvatske i Srbije u 20. stoljeću (svi su, također, poredani prema abecednom redu, uz navođenje skupa na kojemu su bili) sudjelovali i:

mr.sc. Branislav Bibić,
Zagreb, RH, *FNSZ*, asistent projekta *SOE I*, 5. skup,

Dušan Gamser,
Zemun, potom Beograd, Srbija, SRJ, *FNSZ*, samostalni suradnik,
potom Koordinator Ureda za Jugoistočnu Evropu, 4. i 6. skup, te

Bojan Munjin, profesor,
Zagreb, RH, Hrvatski Helsinški odbor za ljudska prava, 3. skup.

Na preostalim skupovima tu su radionicu vodili N. Antonijević, suvoditelj radionice (7. skup), te I. Graovac, suvoditelj (7. skup) i voditelj radionice (8.-10. skup).

³⁵ Diskusija/polemika s Igorom Graovcem, koja nije u vezi s njegovim saopćenjem sa 5. nego s njegovim saopćenjima sa 3. te 4. skupa, a nastala je, usto, nakon održanoga 5. skupa, na kojemu autor nije sudjelovao, pa je, stoga, iznimno uvrštena u zbornik radova.